

Aftalens baggrund er, at Storbritannien i november 1968 besluttede at pålægge denne importen told på 10 pct. som følge af, at importen af frosne fiskefileter fra de skandinaviske lande oversteg det fælles kvantum på 24.000 t årligt, der fra britisk side var forbeholdt som den maksimale import fra de skandinaviske lande indtil 1970 i forbindelse med den ved EFTA's oprettelse indrømmede toldfrihed for denne vare. Den britiske regering gjorde det til en betingelse for at afskaffe denne told, at der blev truffet aftale om en kvantitativ begrænsning af importen fra de skandinaviske lande. Et sådant krav var ikke blot uacceptabelt for Danmark og de øvrige skandinaviske lande, men ville desuden i høj grad have vanskeliggjort opfyldelsen af Islands ønske om i tilslutning til optagelsen i EFTA at opnå rimelig adgang til det britiske marked.

Den nu indgåede aftale, der foreløbig har gyldighed i tre år regnet fra 1. januar 1970, er baseret på, at tolden afskaffes, mod at de skandinaviske lande og Island forpligter sig til at overholde visse mindstepriser ved eksport af frosne fiskefileter til Storbritannien. Aftalen indeholder ingen kvantitativ regulering af eksporten, men alene en klausul om konsultationsprocedurer og opsigelsesadgang i tilfælde af, at udviklingen i samhandelen truer mod at få en markedsødelæggende virkning for enten Storbritannien eller de nordiske lande.

På landbrugsområdet er den væsentligste islandske eksportvare fåre- og lammekød. Disse produkter ville ikke automatisk opnå nogen forbedret stilling ved Islands indtræden i EFTA. For at lette Islands tilslutning og understrege deres ønske om at se Island som medlem af frihandelssammenslutningen har de øvrige nordiske lande hver for sig truffet aftale med Island om at gennemføre særlige lettelser for den islandske eksport af denne vare i form af importkontingenter og afgiftslettelser for bestemte kvotaer. Danmark har indrømmet Island et årligt afgiftsfrit importkontingent på 500 t fåre- og lammekød. Endvidere har man i forståelse med det færøske lagting udtalt, at Færøernes importbehov for fåre- og lammekød på ca. 600 t årligt fortrinsvis vil blive søgt dækket gennem køb i Island.

III. Det legale grundlag for Islands optagelse.

I henhold til EFTA-konventionens artikel 41 stk. 1 kan enhver stat optages i frihandelssammenslutningen under forudsætning af, at EFTA-rådet på nærmere aftalte vilkår beslutter at godkende optagelsen, og at den pågældende stat deponerer sit tiltrædelsesinstrument hos den svenske regering. Islands tiltrædelsesinstrument ventes deponeret i

begyndelsen af 1970 efter at altinget på sit møde d. 21. december 1969 har godkendt Islands tiltrædelse, og EFTA's rådsbeslutning vil få gyldighed umiddelbart efter at samtlige medlemslande har meddelt, at den fornødne parlamentariske godkendelse har fundet sted.

Med hjemmel i den af EFTA-landene med Finland indgåede associeringsaftales artikel 8, stk. 1, jfr. Lovtidende C 1961, side 340, indeholder rådsbeslutningen en bestemmelse om, at optagelsen i EFTA tillige skal indebære Islands tiltrædelse af associeringsaftalen. For denne aftales vedkommende er der herudover alene behov for, at fællesrådet med hjemmel i artikel 6, stk. 5, træffer beslutning om en ændring af det for gennemførelsen af visse flertalsafgørelser fornødne antal stemmer fra 4 til 5, jfr. artikel 6, stk. 7 i associeringsaftalen.

IV. Baggrunden for aftalen om en nordisk industrialiseringsfond for Island.

Beslutningen om at søge oprettet en nordisk industrialiseringsfond for Island må ses i nær sammenhæng med Islands beslutning om at søge medlemskab af Den europæiske Frihandelssammenslutning.

Det er ovenfor omtalt, hvorledes Islands tilslutning til denne europæiske markedsgruppe bl. a. må ses på baggrund af dets ønske om at gennemføre en gennemgribende omlægning af sin erhvervsstruktur. For at denne omstilling skal kunne lykkes, vil det være af meget stor betydning, at der sker en udvidelse af den islandske industris finansieringsmuligheder samtidig med, at den valuta-mæssige stilling styrkes.

Den islandske regering tog derfor på et tidligt tidspunkt under forhandlingerne om optagelse i EFTA kontakt med de øvrige nordiske landes regeringer med henblik på at søge sådanne særlige finansieringsmuligheder tilvejebragt. Forhandlingerne førte til udarbejdelsen af nærværende aftale, hvor efter de nordiske lande samtidig med ikrafttrædelsen af Islands EFTA-medlemskab i fællesskab opretter en industrialiseringsfond for Island med en grundkapital på 14 millioner amerikanske dollars svarende til 105 millioner danske kroner eller ca. 1,2 milliard islandske kroner. Fondens midler tilvejebringes ved, at de deltagende lande de første 4 år efter fondens oprettelse indbetaler grundkapitalen. De indbetalte bidrag skal ikke forrentes, men for danske, finske, norske og svenske andeles vedkommende tilbagebetales over en 15 års periode begyndende 10 år efter fondens oprettelse. Fondens udlånsvirksomhed skal overvejende ske på kommercielt grundlag, og det indvundne driftsoverskud forudsættes dels tilskre-